

Рецензия

на

ДИСРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

НА ТЕМА:

„Методика за осигуряване на техническата подготовка на български състезатели по ориентиране със съвременни компютърни програми и технически средства“

Докторант: Илиан Василев Илков

Рецензент : доц. Георги Жълтов, доктор

Съвременните технически средства , компютърни програми и технологии все по-често навлизат в подготовката на състезателите, което обуславя организацията, изследователската и треньорска дейност и са във фокуса на теорията и практиката на тренировъчния процес.

Техническата подготовка на състезателите по ориентиране винаги е била предмет на проучване, експериментиране и усъвършенстване. Актуалността на проблема се определя от специфичният характер на ориентировъчния спорт /състезателят е сам в гората/. Съчетанието на физическите и техническите качества са неразривно свързани, но в по-голяма степен решаващо за успеха се оказва нивото на техническата подготовка.

Илиан Илков се занимава с ориентиране от 1994 год. Бил е национален състезател по ски-ориентиране. Участвал е в редица държавни първенства и международни състезания .През 1994 и 2000 год. участва в световните първенства в България и Словакия.

През 2004 год. завършва бакалавърска степен в НСА „Васил Левски“ по специалността „Туризм-ориентиране“ с отличен успех, а през 2007 год. магистър със специалност „Спортна журналистика“, също с отличен успех. Две години следва информатика и е запознат с компютърните технологии и системи. По време на следването в НСА проявява интерес към новите технически средства и приложението им в спортното ориентиране.

Изборът на темата не е случаен. Научните интереси на докторанта са свързани с използването на новите технологии и системи за повишаване нивото на техническата подготовка.

Проблемите свързани с оценяване нивото на техническите умения на състезателите са проблем на спортната наука. С развитието на новите технологии и средства е възможна обективната им и точна оценка въз основа на която може да се разработи правилна методика, която ще повиши ефекта от подготовката. Това определя темата като дисертационна и е принос за обогатяване теорията и практиката на спортната наука и в частност на спорта ориентиране.

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд съдържа 127 стр., 66 фиг., 1 приложение, ползва 65 източника от които 49 на кирилица и 16 на латиница. Структуриран и разработен е правилно, според изискванията. Написан е на добър стил и език. Огледен е много добре и съдържа: увод, литературен обзор, история на ориентирането, съвременни тенденции и научни изследвания в областта на спорта, използването на техническите средства, постановка на проблема, работна хипотеза, цел, задачи, методика на изследването, анализ на резултатите, методическа последователност в използването на съвременни софтуерни продукти и технически средства в годишния тренировъчен цикъл на състезатели с различна квалификация.

Уводът обосновава разработването на дисертационен труд.

В литературния обзор авторът показва задълбочени познания за историята на ориентиране в света и България.

Авторът е съвременник на първите опити за използването на най-новите технически средства при изследването. Като национален състезател ги е изпробвал и се е убедил в ефикасността им, а в качеството си на компютърен специалист познава софтуера за анализ. Освен това задълбочено е проучил над 200 софтуерни продукта, отнасящи се до възможността за приложението им в ориентирането. Спрял се е само на 6 от най-новите версии на специализиран софтуер за анализ.(2D Rerun; Opath; Otrax; Camolyze; AMRD; Quick Route)

Работната хипотеза е дефинирана точно и ясно. В глава 1.5 хипотезата на докторанта е, че ако в различните етапи на подготовката се приложат технически средства, това би подобрило нивото на техническите умения за по-безпогрешно ориентиране в непозната местност. В глава 1.4 „Постановка на проблема“ Илиан Илков анализира специфичната особеност на спортното ориентиране: състезателят е сам на терена, далече от треньора и е невъзможно да бъде наблюдаван/с новите средства това може да се осъществи на монитора/ и коригиран по време на тренировка или състезание. Анализ се прави след пробягване на маршрута. Състезателят начертава на картата пътя по който е преминал. Този метод има до голяма степен субективен характер, а другият „бягане в сянка“/треньора бяга след състезателя/ има неудобството, че треньора не може да бяга със скоростта на състезателя. Приложени, новите техники дават възможност за обективно оценяване нивото на техническите възможности на състезателя, което предизвиква промяна в начина на провеждане на техническите тренировки.

Целта на изследването е да се установи ефекта от използването на съвременните технически средства в подготовката на висококвалифицирани състезатели по ориентиране и да се разработи методика за приложението ѝ. За целта са композирани 4 задачи.

Изследвани са 7 елитни състезатели от България , световния шампион Тиери Жоржу, както и резултатите от световни първенства.

Според нас поради уникалния характер на изследването, контингентът е достатъчно представителен.

За доказване на работната хипотеза и постигането на целта е проведено комплексно изследване, което обхваща: проучена литература, експериментално изследване, експертна оценка и педагогическо наблюдение. Като експерти са използвани състезатели от световния елит и доказани български специалисти.

Анализът на резултатите от изследването е направен компетентно и на високо професионално ниво.

Анализирани са отсечки от 7 състезания, които са проведени на различни терени /от фиг.23 до фиг.29/ като са използвани технически средства. Освен това в табличен вид (таб.1) са представени резултатите от първите 16 отсечки от маратона през 2010 год., край село Ясна поляна като е отчитано колко пъти са поглеждали картата. .

Авторът е изследвал ефективността на проведената техническа тренировка на подготвителния лагер в Копалник с използване технически средства и софтуер. На страница 106 е описана тренировъчната програма, а на (таб. 3) страница 107 са показани и анализирани резултатите от експеримента, което потвърждава хипотезата на докторанта.

Показани са възможностите за изработване на технически тренировки с програмата ОКАД. Разработени са 12 тренировки от фиг. 30 до фиг. 49. Описани са подробно какво представляват, каква информация носят и е направено сравнение на стр. 99, таб. 2, между времето необходимо за подготовка на технически упражнения със и без съвременни технически средства.

В глава IV, на базата на експертна оценка Илиан Илков е разработил методически указания /от таб. 4 до таб. 14/ за използване на видовете тренировки в отделните периоди от годишния тренировъчен цикъл на състезатели с различна квалификация.

Като човек, който се занимава професионално над 50 години с ориентиране: състезател, преподавател в НСА и треньор, мога да преценя огромното значение на представеният дисертационен труд за практиката. В него виждам осъществена моята мечта. Няма да е пресилено, ако кажа, че той ще предизвика революция в начина на провеждане на техническите тренировки, при условие, че това стане рутинна практика и ще внесе значителен принос за спортната наука.

Адмирации и похвала заслужават Илиан Илков, научният ръководител Валентин Гърков и научният консултант Тодор Педев за идеята и помощта при осъществяване на разработката.

Автореферат е разработен според изискванията и представя коректно съдържанието на доктората.

Основните достойнства на дисертационният труд са:

1. Разработената дисертация е уникална по своята същност
2. Темата и нейната разработка, както и получените резултати са актуални и представляват интерес за спортната наука и практика.
3. За първи път в историята и практиката на ориентировъчния спорт са разработени упражнения за тренировка с използване на съвременни средства, което дава възможност да се провеждат коренно нови технически тренировки.
4. Особено практична и научна стойност, и голям интерес представлява разработената методическа последователност на технически тренировки с използването на съвременни софтуерни продукти и технически средства в годишния тренировъчен цикъл на състезатели с различна квалификация.
5. Разработена е нова собствена технология за подготовка на технически упражнения с програма ОКАД.
6. Получените резултати от 14 дневния тренировъчен лагер на Капатник потвърждават хипотезата на автора.

В заключение считам ,че рецензирания дисертационен труд има голяма приложна и научна стойност и напълно отговаря на закона и правилника на НСА за присъждане на научни степени.

Въз основа на това, най-убедено препоръчвам на научното жури да присъди образователната и научна степен „ ДОКТОР“ на Илиан Илков.

Рецензент: доц. Георги Жълтов, доктор